

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoCsp/23/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2315220297
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Silvia Hýbelová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2022:2315220297.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Silvie Hýbelovej a členov Mgr. Fedora Benku a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcu: Prima banka Slovensko, a.s., Hodžova 11, Žilina, IČO: 31 575 951, proti žalovanému: G. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom D.. N. XXX/XX, C., o zaplatenie 5.858,74 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta zo dňa 22. októbra 2018, č.k. 24C/181/2015-151, takto

rozhodol:

I. Odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom výroku III. v časti uplatneného zmluvného úroku vo výške 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25. júna 2015 do zaplatenia m e n í tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25.06.2015 do zaplatenia, najdlhšie do 20.08.2024 do troch dní odo dňa právoplatnosti tohto rozsudku a vo zvyšnej zamietajúcej časti p o t v r d z u j e.

II. Žalobca má nárok na náhradu trov odvolacieho a dovolacieho konania v celom rozsahu.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie rozsudkom napadnutým odvolaním určil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 5.469,62 eura spolu s úrokom 272,29 eur, úrokom z omeškania 2,38 eur a úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25.06.2015 do 25.11.2016, zo sumy 5.848,58 eur od 26.11.2016 do 12.01.2017, zo sumy 5.798,53 eur od 13.01.2017 do 24.02.2017, zo sumy 5.748,53 eur od 25.02.2017 do 29.03.2017, zo sumy 5.698,53 eur od 30.03.2017 do 26.04.2017, zo sumy 5.647,10 eur od 27.04.2017 do 11.08.2017, zo sumy 5.596,39 eur od 12.08.2017 do 31.08.2017, zo sumy 5.591,35 eur od 01.09.2017 do 12.09.2017, zo sumy 5.531,32 eur od 13.09.2017 do 11.10.2017, zo sumy 5.480,75 eur od 12.10.2017 do 13.11.2017, zo sumy 5.480,18 eur od 14.11.2017 do 14.12.2017, zo sumy 5.469,62 eur od 15.12.2017 do zaplatenia, a to všetko v mesačných splátkach po 170 eur vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca, počnúc právoplatnosťou tohto rozsudku, s tým, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok splatnosť celého plnenia (výrok I.), konanie v časti o zaplatenie sumy 389,12 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 10,16 eur od 26.11.2016 do zaplatenia, zo sumy 50,05 eur od 13.01.2017 do zaplatenia, zo sumy 50 eur od 25.02.2017 do zaplatenia, zo sumy 50 eur od 30.03.2017 do zaplatenia, zo sumy 51,43 eur od 27.04.2017 do zaplatenia, zo sumy 50,71 eur od 12.08.2017 do zaplatenia, zo sumy 5,04 eur od 01.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 60,03 eur od 13.09.2017 do zaplatenia, zo sumy 50,57 eur od 12.10.2017 do zaplatenia, zo sumy 0,57 eur od 14.11.2017 do zaplatenia a zo sumy 10,56 eur od 15.12.2017 do zaplatenia, zastavil (výrok II.), vo zvyšnej časti súd žalobu zamietol (výrok III.) a o trovách konania rozhodol tak, že priznal žalobcovi plnú náhradu trov konania voči žalovanému (výrok IV.). Z odôvodnenia rozsudku vyplynulo, že žalobca sa žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy istiny 5.858,74 eur s úrokom 274,56 eur, úrokom z omeškania 2,43 eur, úrokom 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25.6.2015 do zaplatenia, úrokom z omeškania 5% ročne zo sumy 5.858,74 eur a zo sumy 2.74,56 eur

od 25.06.2015 do zaplata, z dôvodu, že žalovanému poskytol úver vo výške 6.000 eur a žalovaný porušil po vyčerpaní úveru svoje zmluvné povinnosti, bol vyzvaný na predčasné splatenie úveru v lehote do 04.07.2015, dlžná istina ku dňu predčasného zosplatenia (24.06.2015) predstavovala 6.195,73 eur a pozostávala z istiny poskytnutého úveru 5.858,74 eur, úrokov 274,56 eur a to do predčasného zosplatenia, úrokov z omeškania 2,43 eur a poplatkov 60 eur za upomienky a výzvu, ktoré si však žalobca od žalovaného v tomto súdnom konaní neuplatňuje. Súd vo veci vydal dňa 01.12.2015 platobný rozkaz. č.k. 24C/181/2015-28, proti ktorému podal žalovaný v zákonnej lehote odpor. Súd prvej inštancie platobný rozkaz zrušil, vec prejednal a rozsudkom zo dňa 01.12.2016, č.k. 24C/181/2015-98 žalobu zamietol, žalovanému nepriznal náhradu trov konania. V dôsledku odvolania žalobcu odvolací súd, Krajský súd v Trnave uznesením zo dňa 29.06.2018, č.k. 11Co/57/2017-119 napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Po vrátení veci súd vec pojednával v neprítomnosti strán sporu, vykonal dokazovanie a zistil, že strany sporu uzatvorili dňa 21.08.2014 zmluvu o úvere č. 151401, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 6.000 eur ako bezúčelový úver s fixnou úrokovou sadzbou 13,9% ročne a poplatkom za poskytnutie úveru 300 eur. Žalovaný sa zviazal vrátiť poskytnutý úver v pravidelných 120 mesačných anuitných splátkach po 93,52 eur, ktoré boli splatné 20. deň kalendárneho mesiaca s tým, že prvá anuitná splátka bola splatná 22.09.2014, splatnosť úveru bola dohodnutá na 20.08.2024, výška RPMN 16,59%, priemerná RPMN ku dňu podpisu zmluvy 16,81%, celková čiastka, ktorú musí klient zaplatiť 11.522,40 eur, úrok z omeškania 5% ročne. Žalovaný úver vyčerpal dňa 21.08.2014. Z prehľadu splácania do predčasného zosplatenia súd zistil, že žalovaný uhradil celkovo 5 splátok po 93,52 eur, ďalej sumy 17,42 eur, 76,12 eur, 8,26 eur, teda do zosplatenia celkovo zaplatil sumu 569,38 eur. Z toho bolo započítané na splatenie istiny úveru 141,26 eur, na úrok 428,12 eur a 0,02 eur na úrok z omeškania. Do predčasného zosplatenia tak istina predstavovala 5.858,74 eur, zmluvný úrok 272,29 eur, úrok z omeškania 2,38 eur. Po predčasnom zosplatení a až po podaní žaloby žalovaný vykonal úhrady v celkovej výške 389,12 eur. Výzvou na predčasné splatenie úveru zo dňa 24.06.2015 oznámil žalobca žalovanému, že z dôvodu neplnenia podmienok úverovej zmluvy rozhodol o predčasnej splatnosti úveru, čím mu vznikla povinnosť uhradiť banke celú zostávajúcu sumu vo výške 6.163,41 eur. Vyzval žalovaného na úhradu celého dlhu vo výške 6.193,41 eur s príslušenstvom do 04.07.2015. Právne súd prvej inštancie vec posúdil podľa § 497 Obchodného zákonníka, § 52 OZ, § 1, § 2 písm. a), b), d), § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, podľa § 565, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2 OZ, podľa § 3 nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z. a podľa § 502 ods. 1 a § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka. Vzhľadom na to, že žalobca vzal žalobu späť, súd konanie v časti o zaplatenie sumy 389,12 eur spolu s príslušným úrokom z omeškania v súlade s ust. § 145 ods. 2 CSP zastavil. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že medzi stranami sporu bola platne uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere, na základe ktorej bol žalovanému poskytnutý úver vo výške 6.000 eur. Žalovaný porušil svoje zmluvné povinnosti, nakoľko úver nespĺňal v dohodnutých splátkach po 93,52 eur riadne a včas. Úverová zmluva je nepochybne zmluvou spotrebiteľskou, z pohľadu podstatných náležitostí zmluvy o spotrebiteľskom úvere v zmysle § 9 ods. 1, 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzavretia úverovej zmluvy súd zistil, že predmetná zmluva obsahuje všetky obligatórne náležitosti, preto túto nie je možné považovať v zmysle § 11 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch za bezúročnú a bez poplatkov. Žalobca úver v súlade so zmluvnými podmienkami a zákonom predčasne zosplatnil ku dňu 24.06.2015 a súčasne vyzval žalovaného na zaplatenie dlhu do 04.07.2015, splatená suma do predčasného zosplatenia bola žalobcom započítaná na istinu vo výške 141,26 eur a na úrok 428,12eur. Po predčasnom zosplatení a až po podaní žaloby žalovaný vykonal ďalšie úhrady v celkovej výške 389,12 eur, ktoré boli započítané na úhradu istiny. Nesplatená istina teda predstavuje 5.469,62 eur, zmluvný úrok do predčasného zosplatenia 272,29 eur a úrok z omeškania do predčasného zosplatenia 2,38 eur. Uvedené skutočnosti žalobca jasne a prehľadne špecifikoval, vyplývajú z výpisu z úverového účtu ako aj z predloženej podrobnej špecifikácie. Žalovaný výšku splatenej sumy úveru, spôsob započítania splatenej sumy na istinu, zmluvný úrok, a úrok z omeškania nerozporoval, preto mal súd tieto skutočnosti za nesporné. Je zrejmé, že žaloba bola podaná v tejto časti dôvodne a preto súd žalobe v tejto časti vyhovel. Keďže sa žalovaný s plnením žalovanej pohľadávky dostal do omeškania, súd ho zaviazal aj k zaplateniu úroku z omeškania vo výške 5% ročne z istiny úveru 5.858,74 eur od 25.06.2015 t.j. odo dňa nasledujúceho po zosplatení úveru do zaplata. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol. Žalobca požadoval úrok z úveru do zosplatenia 274,56 eur, úrok z omeškania do zosplatenia 2,43 eur, pričom z následne predloženej špecifikácie vyplýva, že zmluvný úrok predstavuje 272,29 eur a úrok z omeškania 2,38 eur. V týchto častiach žalobca nezobral žalobu späť a vzhľadom na to súd žalobu v časti úroku z úveru do zosplatenia 2,27 eur a úroku z omeškania 0,05 eur zamietol. Súd žalobu zamietol aj v časti uplatneného nároku na zaplatenie zmluvného úroku zo sumy 5.858,74

eur od 25.06.2015 do zaplataenia. Z dokazovania vyplynulo, že strany si dojednali fixný zmluvný úrok 13,90% do doby splatnosti úveru, avšak žalobca pristúpil k zosplatneniu celého úveru skôr a to ku dňu 24.06.2015. Zmluvný úrok predstavuje plnenie pre veriteľa, ktoré prijíma z dôvodu, že dlžník má k dispozícii jeho finančné prostriedky a má tiež výhodu splátok a na strane druhej má povinnosť riadne a včas splátky uhrádzať. Ak však nastane splatnosť celej pohľadávky jednostranným úkonom veriteľa, dlžník prichádza o výhodu splátok, prestáva byť oprávneným držiteľom a vzniká mu povinnosť celú dlžnú istinu vrátiť veriteľovi. Ak tak neučiní, dostáva sa do omeškania, ktoré je charakteristické tým, že zaniká pre veriteľa nárok na zmluvný úrok, pretože na jeho poberanie už nie sú po splatnosti istiny splnené podmienky. Za čas po splatnosti úveru má veriteľ nárok iba na plnenia, ktoré mu priznáva § 517 ods. 2 OZ. Súd je názoru, že veriteľovi patria zmluvné úroky len do splatnosti dlhu, následne sa dlžník dostáva do omeškania a je povinný platiť iba úroky z omeškania, nakoľko kumulácia úrokov z úveru ako aj úrokov z omeškania predstavuje neúmernú a neprijateľnú záťaž pre dlžníka ako spotrebiteľa. Uvedený záver nie je v rozpore ani so znením ustanovenia § 502 ods. 1 Obchodného zákonníka, podľa ktorého od doby poskytnutia peňažných prostriedkov je dlžník povinný platiť z nich úroky v dojednanej výške, inak v najvyššej prípustnej výške ustanovenej zákonom alebo na základe zákona, nakoľko súd priznal žalobcovi nárok na vrátenie dlžnej sumy s úrokmi. Znenie § 502 ods. 1 obchodného zákonníka nezakotvuje, že po zosplatnení úveru vzniká nárok na zaplataenie úrokov z úveru i za čas po tomto zosplatnení. Tu súd poukázal na rozhodnutie NS SR č. R 59/1998, uznesenie Ústavného súdu SR, sp.zn. IV. 476/2012 a rozsudky Krajského súdu v Trnave, v Prešove. Súd sa ďalej zaoberal žiadosťou žalovaného o povolenie splatenia dlžnej sumy, kde aplikoval ustanovenie § 232 ods. 4 CSP. Vykonaným dokazovaním zistil, že žalovaný je rozvedený, nemá vyživovacie povinnosti, jeho priemerný hrubý mesačný príjem za posledných 12 mesiacov predstavuje 1.100 eur, je zamestnancom spoločnosti Duslo, a.s., Šafa, pracuje aj na základe dohôd o prácach mimo pracovného pomeru. Býva v rodinnom dome, ktorý je v jeho vlastníctve. Mesačné výdavky s bývaním predstavujú 105 eur, výdavky na cestovné sú 20 eur mesačne, má dlhy voči bankám aj nebankovým subjektom v celkovej výške 89.475,98 eur. Súd je názoru, že by zaplataenie prisúdenej sumy do troch dní právoplatnosti rozhodnutia bolo pre žalovaného finančne neúnosné. Preto mu povolil priznanú sumu splatiť v mesačných splátkach po 170 eur. Súd tu prihliadol na výšku priznaného plnenia, snahu žalovaného splácať dlh po podaní žaloby a tiež vyjadrenia žalobcu, ktorý vo vzťahu k povoleniu splátok nezaujal negatívne stanovisko. Povolenie splátok vo výške 170 eur nijako nepoškodí žalobcu v jeho obchodnej činnosti, nakoľko splátky v tejto sume sú vyššie ako pôvodné mesačné splátky dohodnuté v úverovej zmluve. V prípade takto stanovených splátok bude uhradenie dlžnej sumy bez úroku z omeškania trvať menej ako 34 mesiacov a nasledujúce mesiace sa budú splácať úroky z omeškania. Bude však povinnosťou žalovaného riadne dodržiavať platobnú disciplínu, v opačnom prípade teda nezaplataením čo i len jednej splátky, sa stane zročným celé plnenie. O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol podľa § 262 ods. 1, § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1 CSP, keď žalobcovi priznal plnú náhradu trov konania. Pri posudzovaní úspechu v konaní vychádzal súd z toho, že žalobca mal vo veci neúspech len v časti týkajúcej sa príslušenstva. Tiež skúmal procesnú zodpovednosť pri zastavení konania na oboch procesných stranách, žalobca zobral žalobu späť ako reakciu na správanie žalovaného, ktorý po začatí konania čiastočne pohľadávku uhradil, takže bolo dané jeho zavinenie na zastavení konania. O výške náhrady trov konania rozhodne súd po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením.

2. Proti tomuto rozsudku súdu prvej inštancie v zákonom určenej lehote podal odvolanie žalobca a to v časti zamietnutia nároku na zmluvný úrok po zosplatnení a priznaní žalovanému možnosť uhradiť dlžnú sumu v mesačných splátkach vo výške 170 eur. Uviedol, že sa nestotožňuje s názorom súdu prvej inštancie, že žalobca nemá nárok na zmluvný úrok po zosplatnení, nakoľko mu patrí tento nárok len do splatnosti dlhu a následne je dlžník povinný platiť úrok z omeškania. Poukázal tu na rozsudok Krajského súdu v Prešove, sp.zn.6Co/190/2014, z ktorého vyplýva, že z § 502 ods. 1 a § 503 ods. 3 Obch.zák. jednoznačne vyplýva, že tvrdenie, že po zosplatnení úveru veriteľovi už neprislúcha nárok na odplatu za poskytnuté peňažné prostriedky, nemá oporu v právnych predpisoch. Žalobca, pokiaľ sa týka podstatných náležitostí zmluvy, má za to, že v prípade, ak zmluva nebude trvať dohodnutý čas z dôvodu, že spotrebiteľ splatil svoj záväzok pred dohodnutým termínom konečnej splatnosti, táto skutočnosť neovplyvní dohodnutú výšku odplaty za užívanie peňažných prostriedkov za obdobie, počas ktorého mal dlžník požičané peňažné prostriedky k dispozícii. Zároveň za splnenie zákonných predpokladov, má veriteľ právo požadovať aj úhradu nákladov, ktoré mu vznikli v súvislosti so splatením spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti. V prípade, že veriteľ vyhlási predčasnú splatnosť úveru, je dlžník povinný uhradiť úrok za čas, počas ktorého má požičané peňažné prostriedky k dispozícii a úrok z omeškania až do zaplataenia. Vplyv na podstatné náležitosti zmluvy však bude rovnaký bez

ohľadu na to, či nastane predčasná splatnosť na základe úkonu dlžníka splatením úveru pred lehotou splatnosti, alebo na základe vyhlásenia predčasnej splatnosti veriteľom. Samotné zosplatenie úveru ešte neznamená, že veriteľ má požičané prostriedky k dispozícii. Ak by tomu tak bolo, veriteľ by nebol nútený uplatňovať si nárok súdnou cestou. Na záver poznamenal, že rozsudok Krajského súdu je rozhodnutím súdu v jednotlivkej konkrétnej veci, nie je záväzný pre rozhodujúcu činnosť iných súdov a to ani na účely zjednocovania judikatúry, nakoľko nebol publikovaný v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR. Odvolateľ má za to, že rozhodnutie NS SR 4 Obo 143/98, na ktoré súd poukazuje, sa netýka samotného uplatňovania nároku na dohodnutý úrok z poskytnutých peňažných prostriedkov po zosplatení úveru. Súd ďalej uvádza uznesenie ústavného súdu SR, sp.zn. IV. ÚS 476/2012 s tým, že má ísť o rozhodnutie potvrdzujúce právny názor súdu na úroky po zosplatení. Zo znenia petitu ako aj z povahy preskúmvanej právomoci Ústavného súdu SR je zrejmé, že ústavný súd sa v danom prípade nielenže nevyjadril k meritu tohto odvolania, t.j. úrokom po zosplatení ale tak ani nemohol učiniť. Žalobca odkázal na aktuálnu rozhodovaciu prax, konkrétne na rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp.zn. 11Co/12/2017, Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp.zn. 43Co/23/2017, rozsudok Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 8Co/193/2017, sp.zn. 7Co/366/2017, tiež na rozsudky Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 5Co/297/2017, 5Co/414/2017, 5Co/8/2018, 3Co/248/2017, rozsudky Krajského súdu v Bratislave, sp.zn. 8Co/138/2017, 3Co/108/2017, Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 11Co/36/2018. K vzťahu zmluvných úrokov a úrokov z omeškania a priamo aj k ich uplatniteľnosti veriteľom popri sebe po predčasnom zosplatení dlhu, sa jasne vyjadril vo svojej rozhodovacej činnosti aj Najvyšší súd ČR v rozhodnutí, sp.zn. 33 Cdo 212/2014. Návrh zákona neskôr prijatý pod č. 106/2014 Z.z. z roku 2013, ktorým sa mal meniť Občiansky zákonník, obsahoval pod č. 1 ustanovenie, ktorým sa navrhovalo nasledujúce doplnenie Občianskeho zákonníka: v § 53 ods. 9 sa na konci pripája veta: úroky za poskytnutie peňažných prostriedkov patria dodávateľovi len do uplatnenia práva podľa § 565. Táto navrhovaná zmena nebola nikdy legislatívne prijatá, zákon č. 106/2014 Z.z. ani žiadna iná zákonná novelizácia takého ani obdobné ustanovenie, odopierajúce veriteľovi nárok na zmluvné úroky po zosplatení dlhu, neobsahuje. Ďalej sa odvolateľ vyjadril k priznaniu žalovanému možnosť hradiť dlžnú sumu v mesačných splátkach. Súd sám v odôvodnení uvádza, že žalovaný žiadne aktuálne údaje o svojich osobných, majetkových a zárobkových pomeroch nepredložil. Majú teda za to, že súd nedostatočne zistil skutkový stav, týkajúci sa možnosti žalovaného uhradiť dlžnú pohľadávku. Nezaoberal sa majetkovými pomermi žalovaného, obmedzil sa len na výlučne tvrdenia žalovaného. Nebola teda splnená podmienka, podľa ktorej súd v odôvodnených prípadoch môže určiť dlhšiu lehotu na plnenie. Poukázal tu na uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp.zn. 11Co/49/2018 a na rozhodnutia Krajského súdu v Nitre, sp.zn. 8Co/135/2017, 8Co/157/2017, 6Co/49/2017, 6Co/226/2017, uznesenie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 17Co/17/2017, 9Co/83/2017, rozsudok Krajského súdu v Trnave, sp.zn. 23Co/498/2016. Navrhol rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutom rozsahu zmeniť a žalobe v celom rozsahu vyhovieť, určiť lehotu na plnenie 3 dni a priznať mu plnú náhradu trov konania. Žalovaný sa k podanému odvolaniu nevyjadril.

3. Krajský súd v Trnave prvý krát o tomto odvolaní rozhodol rozsudkom zo dňa 11. februára 2020, č.k. 11Co/25/2019-198 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie v časti napadnutého výroku I. o určení lehoty na plnenie a v napadnutom výroku III. a závislom výroku IV. potvrdil a žalovanému priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu.

4. Žalobca proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu v zákonom určenej lehote podal dovolanie. Najvyšší súd SR uznesením zo dňa 21. apríla 2021, č.k. 4 Cdo 206/2020 rozsudok Krajského súdu v Trnave, č.k. 11Co/25/2019-198 v potvrdzujúcom výroku, ktorým bola žaloba v časti uplatneného zmluvného úroku vo výške 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eura od 25.06.2015 do zaplatenia zamietnutá a vo výroku o trovách odvolacieho konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil na ďalšie konanie.

5. Krajský súd v Trnave po vrátení mu veci dovolacím súdom, ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je možné podať odvolanie (§ 355 ods. 1 CSP) po skonštatovaní, že odvolanie obsahuje zákonom stanovené náležitosti (§ 363 CSP), preskúmal napadnutý rozsudok v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379 a § 380 CSP), postupom bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalobcu je čiastočne dôvodné.

6. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp.zn. 24C/181/2015 je určenie povinnosti žalovanému zaplatiť žalobcovi sumu 5.858,74 istinu, 274,56 eur úrok, 2,43 eur úrok z omeškania, úrok 13,9% ročne z nezaplatenej istiny 5.858,74 eur od 25.06.2015 do zaplatenia, úrok z omeškania 5% ročne

z nezaplatených istiny 5.858,74 eur a nezaplatených úrokov 274,56 eur od 25.06.2015 do zaplataenia a trovy konania titulom nedoplatku z úverovej zmluvy uzavretej medzi stranami sporu dňa 21.08.2014.

7. Predmetom odvolacieho konania po vrátení veci dovolacím súdom je posúdenie správnosti postupu a rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba v časti o zaplataenie zmluvného úroku vo výške 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25.06.2015 do zaplataenia zamietnutá.

8. Základnou právnou otázkou, ktorú bolo treba riešiť v odvolacom konaní, s poukazom na odvolaciu argumentáciu uplatnenú žalobcom, bola otázka existencie a výšky nároku na zaplataenie zmluvného úroku po predčasnom zosplatení úveru.

9. Súdna prax bola dlhodobo pri riešení tejto otázky nejednotná, pričom z rozhodovacej praxe súdov pretrvávajú nesúlad v riešení otázky možného priznania zmluvných úrokov po predčasnom zosplatení. Jedna kategória rozhodnutí zmluvné úroky po zosplatení úveru nepripúšťa a priznáva len úroky z omeškania. Druhá skupina rozhodnutí kumuláciu zmluvne dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania po predčasnom zosplatení úveru pripúšťa. Tretia skupina rozhodnutí pripúšťa kumuláciu dohodnutých úrokov a úrokov z omeškania obmedzene, iba do výšky, akú by pri riadnom plnení povinností žalovaný na dohodnutých úrokoch zaplatil.

10. Po prvýkrát k tejto otázke okrajovo zaujal stanovisko Najvyšší súd Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 6 Cdo 113/2018 zo dňa 30.07.2019, keď v závere rozhodnutia upriamil pozornosť odvolacieho súdu na rozsudok Súdneho dvora v spojených veciach C-96/16 a C-94/17 zo dňa 07.08.2018, v ktorom uviedol, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovanie za nespĺnenie povinnosti dlžníkom platiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinností a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplataenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania.

11. Priamo k tejto otázke sa vyjadril Najvyšší súd SR vo veci sp. zn. 5 Cdo 42/2020 zo dňa 16. júna 2020, keď dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinnosti dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Poukázal na to, že zo žiadneho ustanovenia Obchodného zákonníka, Občianskeho zákonníka, či zákona o spotrebiteľských úveroch nevyplýva zákaz dohody účastníkov úverovej zmluvy o povinnosti dlžníka platiť úroky z úveru až do úplného splatenia úveru, pričom Obchodný zákonník, ani Občiansky zákonník, nemodifikuje moment trvania záväzku platiť úrok, ani jeho výšku v prípade omeškania dlžníka s platením úveru ani v prospech dlžníka, ani v prospech veriteľa. Za situácie, že dlžník z úverového vzťahu porušil povinnosť splácať úver, v dôsledku čoho došlo k jeho zosplateniu veriteľom, je nutné dospieť k záveru, že neexistuje rozumný dôvod na to, prečo by dlžník nemal platiť úroky z úveru, ktoré sú odplatom za poskytnutý úver, a to vo výške, na akej sa s veriteľom dohodol. Peňažnými prostriedkami, resp. protihodnotou za nich získanou dlžník disponuje, zmluvné povinnosti porušil a z porušenia povinností profitovať nemôže, keďže zmluvné úroky sú spravidla vyššie ako úroky z omeškania. Najvyšší súd ďalej poukázal na to, že zosplatenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka v zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platiť úroky až do zaplataenia istiny a dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplataenia istiny, jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dojednuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, to znamená, že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere.

12. S názorom prezentovaným v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 5Cdo/42/2020 zo dňa 16.06.2020 sa následne stotožnili i ďalšie senáty dovolacieho súdu (napr. sp. zn. 2Cdo/115/2019, 8Cdo/237/2019, 8Cdo/135/2020, 9Cdo/24/2020, 8Cdo/221/2019, 2Cdo/241/2019, 5Cdo/46/2020), v

dôsledku čoho možno tento právny názor ohľadom predmetnej právnej otázky považovať za ustálenú rozhodovaciú prax najvyššieho súdu.

13. S prihliadnutím na to, že súd prvej inštancie vychádzal z odlišného právneho názoru, jeho rozhodnutie v napadnutej časti vychádza z nesprávneho posúdenia veci.

14. Z obsahu spisového materiálu vyplynulo, že strany sporu uzatvorili dňa 21.08.2014 zmluvu o úvere č. 151401, na základe ktorej žalobca poskytol žalovanému peňažné prostriedky vo výške 6.000 eur ako bezúčelový úver s fixnou úrokovou sadzbou 13,9% ročne s konečnou splatnosťou dohodnutou na 20.08.2024. Z dôvodu neplnenia povinností dlžníka veriteľ predčasne úver zosplatnil ku dňu 24.06.2015.

15. S prihliadnutím na vyššie uvedené podľa názoru odvolacieho súdu teda patria žalobcovi zmluvné úroky z úveru 13,9% ročne z nezaplatenej istiny 5.858,74 eur aj po zosplatnení, teda od 25.06.2015 do zaplatenia, najneskôr do zmluvne dojednanej splatnosti úveru, t.j. do 20.08.2024 s tým, že žaloba v časti požadovaných úrokov z úveru za obdobie po 20.08.2024 (ak nepríde k zaplateniu do tohto dátumu), je nedôvodná a v tejto časti bolo preto zamietajúce rozhodnutie správne.

16. Vzhľadom k všetkým vyššie uvedeným skutočnostiam preto odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej zamietajúcej časti o zaplatenie úroku vo výške 13,9% zo sumy 5.858,74 eur od 25. júna 2015 do zaplatenia podľa § 388 CSP zmenil tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi zmluvný úrok vo výške 13,9% ročne zo sumy 5.858,74 eur od 25.06.2015 do zaplatenia istiny, najdlhšie do 20.08.2024 a vo zvyšnej časti zamietnutia žaloby (zaplatenie bežného úroku od 20.08.2024 do zaplatenia) rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

17. O nároku na náhradu trov odvolacích konaní i dovolacieho konania (o trovách prvostupňového konania bolo rozhodnuté rozsudkom súdu prvej inštancie, č.k. 24C 181/2015 v spojení s rozsudkom Krajského súdu v Trnave, č.k. 11Co 25/2019-198) odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1, 2 v spojení s § 255 ods. 1 CSP a v konaní úspešnému žalobcovi (ktorého neúspech bol iba v nepatrnej časti príslušenstva) priznal voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v celom rozsahu. O výške nároku rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

18. Uvedený rozsudok bol v senáte prijatý pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).

V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).